

زنجانی توان پرداخت بدهی‌اش را ندارد

گروه اقتصاد؛ وزیر نفت می‌گوید که نمی‌خواهد امروز رجز بخواند، چراکه اکنون وقت رجزخوانی نیست؛ اما تاکید می‌کند که آتش توپخانه رفقای زنجانی شدید است و وزارت نفت نیز در حد توان خود می‌تواند به این حملات پاسخ دهد.او در پاسخ به اینکه شما...

• صفحه ۵

یکشنبه ۱۹ خرداد ۱۳۹۸ • ۵ شوال ۱۴۴۰ • ۹ ژوئن ۲۰۱۹

شرق بررسی می‌کند

دروغ، چاشنی کارزارهای انتخاباتی

برای برخورد با دروغ‌گویی خلأ قانونی داریم

• صفحه ۲

تیترا

ششمین جلسه رسیدگی به اتهامات متهمان بانک سرمایه برگزار شد

ارائه ۲ قرارداد سری برای تبرئه

• صفحه ۲

با حکم وزیر بهداشت و عضویت برای بیش از ۲۰ نفر اعلام شد

راهاندازی قرار گاه دارو برای مقابله با تحریم

• صفحه ۱۳

۳۹ شرکت پتروشیمی در لیست تحریم آمریکا

تحریم پیش از سفر میانجی

• صفحه ۱۵

کی‌روش‌پروری در خون ماست

• صفحه ۱۴

عرض حال

سایه دست نامرئی بر سفر آبه

غلامرضا نظربلند - تحلیلگر

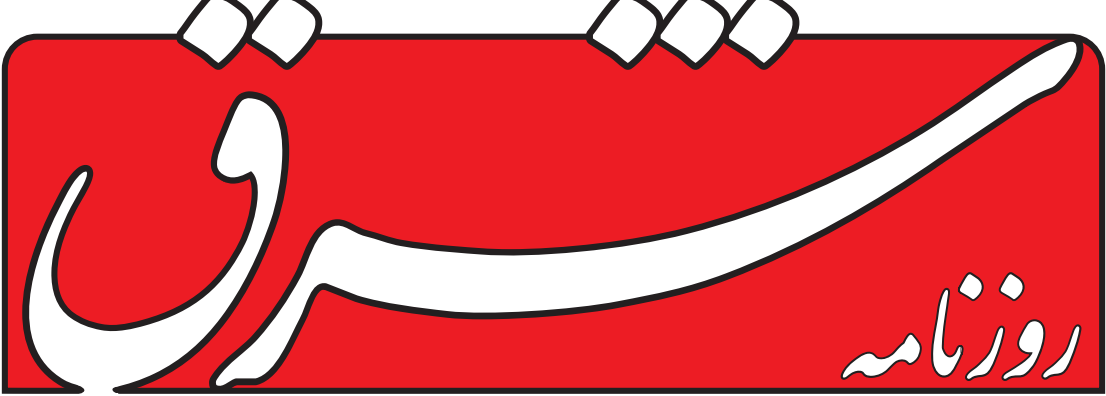

آدام اسمیت به‌تعالل‌رسیدن خودکار عرضه و تقاضا در بازار آزاد را به «دست نامرئی» (in-

visible hand) نسبت می‌داد. او با این نسبت‌دهی می‌خواست از وجود نیرویی در بازار خبر دهد که اگرچه قابل‌رویت نیست اما بیشترین تأثیر را در اقتصاد (ایجاد تعادل در بازار) از خود بر جا می‌گذارد. به نظر می‌رسد بازار مکاره سیاست هم فاقد این دست نامرئی قدرتمند نیست. شاهد مدعا، همین ماجرای سفر قریب‌الوقوع نخست‌وزیر ژاپن است که هنوز چند روزی از اعلام خبر آن نگذشته است که ملاحظه می‌کنیم دست‌های نامرئی یکی پس از دیگری از پس پرده بیرون می‌آیند و به فراخور حال نقشی می‌آفرینند تا بلکه سرنوشت آن را در جهت دلخواه رقم بزنند. برای مثال، هفته پیش روس‌ها با این توجیه که «مذاکرات تهران - واشنگتن باید مستقیم باشد»، نسبت به سفر شینزو آبه به ایران واکنش منفی نشان دادند. افزون بر این، نماینده روسیه در اتحادیه اروپایی، ولادیمیر جیروف به طوری ناگهانی و غیرمنتظره اعلام کرد که کشور متبوعش برای پیوستن به کانال ویزه مالی (اینستکس) وارد مذاکره با این بزرگ‌ترین نهاد اروپایی شده است؛ اقدامی که به نظر می‌رسد در راستای حفاظت از موجودیت و کیان برجام است، اما هدف واقعی آن به‌حاشیه‌بردن ابتکار عمل ژاپنی‌ها با استفاده از فرصت بازیگری با اروپایی‌ها (مشخصا E3) است. در همین‌حال رئیس‌جمهور فرانسه از ضرورت مذاکره با تهران درباره موضوعات فرابرجامی مانند مسائل موشکی، سخن به میان آورد؛ چیزی که نه جزء تعهدات برجامی ایران است و نه تهران به دلائل امنیتی زیر بار آن می‌رود. از سوی دیگر، روس‌ها هم با ابراز نگرانی از استقرار سیستم موشکی جدید آمریکا موسوم به ایچیسر در ژاپن، زیر‌نگانه به باری فرانسوی‌ها که در تقسیم کار ناآنوشته‌ای بین اروپایی‌ها ماموریت پیگیری برنامه موشکی ایران به آنها واگذار شده است، شتافتند. اینک در آخرین تحول از این دست که می‌تواند ماموریت آبه را تحت‌الشعاع خود قرار دهد، خبر از تشدید تحریم آمریکا علیه صنعت پتروشیمی ایران، به میان آمده است.

در «عرض حال» تحت عنوان «جاده شوسه واشنگتن-توکيو- تهران» («شرق» ۹ خرداد ۱۳۹۸) از مزیت نسبی و رقابتی توکیو برای ایفای نقش واسطه‌گری سیاسی بین تهران -واشنگتن که آن را در سپهر سیاست عالم بی‌پدیل ساخته است، سخن گفتیم و درعین‌حال با آوردن واژه «جاده شوسه» در عنوان آن یادداشت، به‌سختی کار اشارت کردیم.

ادامه در صفحه ۲

راه‌های شناسایی فساد در گفت‌وگو با نایب‌رئیس اتاق بازرگانی ایران بررسی شد

ممنوعیت‌های فسادزا

• صفحه ۸

• صفحه ۳

عکس: سهند تاکتی، شرق

حرف اول

دادستان در کمینگاه تخریب آشوراده

سرخ‌رود فریدون‌کنار و آشوراده شناسایی شده که محل و مأمن پرنندگان مهاجر بوده و این خط سیر از شمالی‌ترین نقاط کشور به جنوبی‌ترین کانون در تالاب بین‌المللی شادگان ملحق می‌شود.
بادا که این منطقه رونق و شکوفایی شایسته خود را با باز پیاوست‌های مطالعات زیست‌محیطی و همساز زیستی و الگوهای سازگار با طبیعت، کارآمد و کم‌عارضه دارند. محیط زیست ساختاری یکپارچه دارد و مقررات‌گذاری و قاعده‌پردازی حقوقی نیز باید با باور به یکپارچگی محیط زیست و توسعه صورت پذیرد.
در این مسیر نقشه راه شفاف و علمی به‌موازات عزم سیاسی در مبارزه با اقدامات مخل حقوق زیست محیطی و فساد و بی‌سامانی و سوداگری تخریبی به جای توسعه متوازن معنا می‌یابد.

۱. حق بر محیط زیست قرین با توسعه پایدار به‌مثابه یک حق ممتاز شهروندی مطرح می‌شود. توسعه حقیقی تنها با محک حفظ محیط زیست مطلوب است؛ بنابراین شیوه‌های حکمرانویی نوین سعی در ارائه قرائتی همساز با تکنیک‌های محیط زیستی و الگوهای سازگار با طبیعت، کارآمد و کم‌عارضه دارند. محیط زیست ساختاری یکپارچه دارد و مقررات‌گذاری و قاعده‌پردازی حقوقی نیز باید با باور به یکپارچگی محیط زیست و توسعه صورت پذیرد.
در این مسیر نقشه راه شفاف و علمی به‌موازات عزم سیاسی در مبارزه با اقدامات مخل حقوق زیست محیطی و فساد و بی‌سامانی و سوداگری تخریبی به جای توسعه متوازن معنا می‌یابد.
۲. دولت مکلف به حفاظت و مدیریت عرصه‌های با ارزش اکوسیستمی و دارای غنای ژنتیکی بالای گیاهی و جانوری ضمن در نظرگرفتن جوامع محلی و نقش مشارکتی آنها در روند تمشیت بهینه و توسعه پایدار است.
روش برنامه‌ریزی و مدیریت مناسب با توجه به ارتباط متقابل انسان و منابع طبیعی و استفاده پایدار، زمینه حفاظت و حمایت از منابع ژنتیکی گیاهی و جانوری را ضمن نظارت و کنترل پیوسته زیست‌محیطی فراهم می‌کند. این سؤال مطرح است که دولت حاضر چقدر در ایفای این نقش حاکمیتی موفق عمل کرده است؟
۳. باالایش طرح‌های توسعه‌ای حقیقی از طرح‌های رانت‌خوارانه و تقلبی ضرورتی است که داوری آن مستلزم بینش و دانش محیط‌زیستی است. ساختارهای رانتی به‌شدت با آموزه‌ها و مطالبات محیط‌زیستی تافر دارند؛ چراکه سوداگری و نگاه دلالانه سازويفروشی فقط چرتکه را می‌شناسد و در قالب ویلاسازی و گردشگری و توسعه شهری حاضر است رودخانه و تالاب و زیستگاه‌های ارزشمند کشور، عرصه راهواری برای برج و باروهای قابل عرضه به بازار شود، حتی اگر به قیمت تاراج منابع ملی زستی به نام اکوتوریسم تمام شود.
۴. «آشوراده» تنها جزیره ایرانی دریای خزر و زیستگاه ۳۵۰ گونه ثبت‌شده پرنندگان نادر، بهشت پرنندگان مهاجر و مجاور لقب یافته، ثروتی ارزنده و ارمغانی پابنده سرای ما و نسل‌های ایران‌زمین است. دو نقطه شمالی عزیمت پرنندگان مهاجر

ادامه در صفحه ۴

روایت سردار صفوی از یک تصمیم آيا امام مخالف ادغام ارتش و سپاه بود؟

گروه سیاست؛ رحیم‌صفوی فرمانده سابق سپاه برای چندمین بار گفته است که هاشمی‌رفسنجانی به دنبال ادغام ارتش و سپاه بود. او دیروز هم به فارس گفته است: «در سی‌ام بهمن ماه سال ۱۳۶۲ حضرت امام(ره) حکم فرماندهی...

• صفحه ۲

سال شانزدهم • شماره ۳۴۴۵ • ۱۶ صفحه • ۴۰۰۰ تومان

سرمقاله

حقوق شهروندی؛ دغدغه یا واژه؟

نعمت احمدی - حقوق‌دان

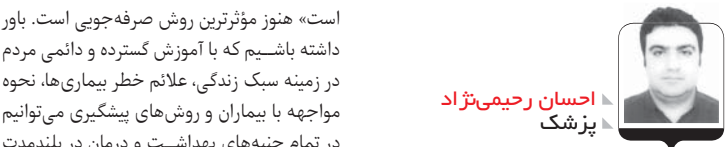

تهیه متنی به‌عنوان «منشور حقوق شهروندی» از سوی رئیس‌جمهور و صدور دستور تهیه لایحه حقوق شهروندی از سوی ریاست محترم قوه قضائیه در اردیبهشت، از این نظر که سران دو قوه خلا کلاستی در اجرای قوانین مربوط به حقوق شهروندی و مهم‌تر از آن تصبیح حقوق شهروندی را احساس کرده‌اند، درخور توجه است؛ اما از این نظر که چرا راهی را می‌روند که قانون اساسی و دیگر قوانین و مقرراتی که به آنها اشاره می‌شود، رفته‌اند و باز هم در بر همان پاشنه‌ای می‌چرخد که رؤسای دو قوه شرعا خود را ملزم و موظف دیده‌اند که متنی دیگر بار تهیه کرده و بکنند، پرسشی جدی است.
برابر اصل ۱۱۳ قانون اساسی، مسئولیت اجرای قانون اساسی برعهده رئیس‌جمهور است. کاش به جای صرف وقت و هزینه برای تهیه منشور حقوق شهروندی با عزمی راسخ اجرای قانون اساسی به‌ویژه فصل سوم آن در حقوق ملت را از مجریان خواستار می‌شد و ریاست قوه قضائیه هم به جای تهیه لایحه حقوق شهروندی که چیزی اضافه بر قوانین و فرامین موجود نخواهد بود، حسب بند ۳ اصل ۱۵۶ قانون اساسی که نظارت بر حسن اجرای قوانین را برعهده این مقام مسئول گذاشته، به‌جذ درصدد اجرای قوانین مربوط به حفظ حقوق شهروندی و آزادی‌های مشروع برمی‌آمد.در ابتدای انقلاب تدرروی‌هایی از طرف برخی جریان‌ها و دستگاه‌ها صورت گرفت که منجر به صدور فرمانی از سوی امام (ره) در ۲۴ آذر ۱۳۶۱ شد که به فرمان هشت‌ماده‌ای معروف است. برابر این فرمان الزاماتی برای قوه قضائیه و ارگان‌های اجرایی که مخاطب آن بودند، به وجود آمد. برای نمونه در ماده ۴ آمده است «هیچ‌کس حق ندارد کسی را بدون حکم قاضی که از روی موازین شرعیه باید باشد، توقیف یا احضار نماید، هرچند مدت توقیف کم باشد» یا در ماده ۶ آمده «هیچ‌کس حق ندارد به خانه یا مغازه یا محل کار شخصی کسی بدون اذن صاحب آنها وارد شود».
مهم‌ترین بخش فرمان ۸‌ماده‌ای در پاراگراف ماده هفتم آن است که مقرر می‌دارد: «مؤکد تذکر داده می‌شود که اگر برای کشف خانه‌های تیمی و مراکز جاسوسی و افساد علیه نظام جمهوری اسلامی از روی خط و اشتباه به منزل شخصی یا محل کار کسی وارد شدند و در آنجا با آلت لهُو یا آلات قمار و فحشا و سایر جهات انحرافی مثل مول مخدر برخورد کند، حق ندارد آن را پیش دیگران افشا کند؛ چراکه اشاعه فحشا از بزرگ‌ترین گناهان کبیره است و هیچ‌کس حق ندارد هتک حرمت مسلمان و تعدی از ضوابط شرعیه نماید - فقط باید به وظیفه نهی‌ازمنکر به نحوی که در اسلام مقرر است، عمل نماید و حق جلب یا بازداشت یا ضرب‌وشتم صاحبان خانه و ساکنان آن را ندارد و تعدی از حدود الهی ظلم است و موجب تعزیر و گاهی تقاض می‌باشد» و در انتها مقرر می‌دارد «همچنین هیچ‌یک از قضات حق ندارند ابندا تا حکمی صادر نمایند که به وسیله آن مأموران اجرا اجازه داشته باشند به منازل یا محل‌های کار افراد وارد شوند که نه خانه امن و تیمی است و نه محل توطئه‌های دیگر علیه نظام جمهوری اسلامی که صادرکننده و اجراکننده چنین حکمی مورد تعقیب قانونی و شرعی است».از سال ۱۳۶۱ تا به اردیبهشت ۱۳۸۰ که فرمان ۸‌ماده‌ای مقام معظم رهبری خطاب به سران قوا درباره مبارزه با مفاسد اقتصادی صادر شد، نقاوسی در نحوه برخورد با حقوق شهروندی صورت می‌گرفت که در ماده سوم فرمان آمده است «کار مبارزه با فساد چه در دولت و چه در قوه قضائیه به افراد مطمئن و برخوردار از سلامت و امانت بسپارید دستی که می‌خواهد با ناپاکی دریفتد، باید خود پاک باشد و کسانی که می‌خواهند در راه صلاح عمل کنند، باید خود برخوردار از صلاح باشند» یا در ماده ۷ مقرر می‌دارد «در امر مبارزه با فساد نباید هیچ تبعیضی دیده شود. هیچ کس و هیچ نهاد و دستگاهی نباید اشتباه شود. هیچ شخصی یا نهادی نمی‌تواند با عذر انتساب به این‌جانب یا دیگر مسئولان کشور خود را از حساب کشی معاف بشمارد» و در نهایت تأکید می‌کند «به جای پرداختن به ریشه‌ها و ام‌الفسادها به سراغ ضعفا و خطاهای کوچک نروند و نقاط اصلی را رها نکنند».
با حضور آیت‌الله هاشمی‌شاهرودی در قوه قضائیه و اصلاح قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی و انقلاب و اعاده دادرسا، لازم بود به نابسامانی‌های موجودآمده در دوران ریاست آیت‌الله‌مجدیدزی اصلاح شود. حذف دادرسا و دادستان و تجمیع همه رسیدگی‌ها در یک فرد که هم بازجو، هم بازپرس و دادیار و دادستان و هم قاضی صادرکننده حکم بود و معلوم و مشخص نبودن مقامی که جایگاه دادستانی را داشته باشد که ریاست بر ضابطان دادگستری را داشت، وضعیت نابسامانی ایجاد کرده بود.

ادامه در صفحه ۲

یادداشت

سلامت در تحریم و تنگنا

است» هنوز مؤثرترین روش صرفه‌جویی است. باور داشته باشیم که با آموزش گسترده و دائمی مردم در زمینه سبک زندگی، علائم خطر بیماری‌ها، نحوه مواجهه با بیماران و روش‌های پیشگیری می‌توانیم در تمام جنبه‌های بهداشت و درمان در بلندمدت هزینه‌ها را کاهش دهیم. تبلیغات و آموزش در مقایسه با درمان بیماری، نیازمند مواد اولیه کمتری است.

چهارم: غربالگری بیماری‌ها به‌ویژه بیماری‌های غیرواگیر مانند دیابت و فشار خون و سرطان‌های نفتنی و غیرنفتنی کاهش می‌یابد و امکان تبدیل درآمد ارزی به ریال با مالیات‌ستاندن از بخش‌های مختلف کاهش می‌یابد و در نتیجه این کسری بودجه، حوزه‌های نیمه‌دولتی مانند بهداشت و درمان آسیب جدی می‌بینند و بخش زیادی از سلامت مردم به خطر می‌افتد. در شرایط فعلی آیا راهکاری برای مقابله با تحریم‌ها وجود دارد؟

مدیریت اقتصاد سلامت در این شرایط چگونه باید باشد؟ در تخصیص منابع کدام بخش‌ها اولویت بیشتری دارند؟

اول: از منظر اخلاقی پزشکی براساس دو اصل سودرسانی و عدم ضروررسانی ما موظف به درمان بیماری‌های مختلف در صورت بروز آنها هستیم؛ به عبارتی در صورت رخدادن بیماری ما با هر نگاهی که به اخلاق پزشکی داشته باشیم، با بهترین امکانات در دسترس و بهترین شیوه موجود موظفیم تا حد توان به درمان آن بپردازیم. انتخاب نوع درمان و تخصیص امکانات در ذیل عنوان تخصیص منابع بحث خواهد شد که موضوعی جداگانه است.

دوم: صرفه‌جویی در شرایط تحریم نقش پررنگ‌تری در اقتصاد سلامت ایفا می‌کند. هرچند باید در نظر داشت که صرفه‌جویی به‌معنی افزایش احتمال آسیب به بیمار نیست، بلکه کاهش هزینه‌های اضافه و افزایش بازدهی سیستم سلامت با امکانات نوین در دسترس است. برای مقابله با تحریم نیازمندیم درزهای هدررفت منابع را تا حد امکان ببندیم. هرچند باید این نکته را در نظر گرفت که جامعه‌ای که به‌صورت روزمره با فساد آفسارگسیخته مواجه است و برای آن تسکینی نمی‌یابد، برای صرفه‌جویی تلاشی نخواهد کرد؛ برای مثال وقتی بخش زیادی از ثروت خدادمادی ما ناشی از صادرات آن طرف مرزا باقی مانده است یا با دلارهای دولتی بی‌اهمیت‌ترین وسایل وارد شده، می‌توان خانواده‌ای را برای عدم پوشش بیمه‌ای بیماری یا دارویی خاص قانع کرد؟

سوم: فرمول کلیدی «پیشگیری بهتر از درمان از جنبه‌های اخلاقی است که باید به آن توجه شود.

ادامه در صفحه ۴